

ΕΚΔΗΜΙΑ... ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΣΕΛΙΔΑ

Θεού σωφρονίζοντος. Το μεν ουν κυρίως κακόν η αμαρτία, όπερ μάλιστα εστι της του κακού προστυγορίας άξιον, εκ της πημέτερας προαιρέσεως ήρτηται. Εφ' ημίν όντος ή απέχεθα της πονηρίας ή μοχθηρούς είναι».

(= «Το κακό δεν προέρχεται από τον Θεό. Ο Θεός, λοιπόν, καταστρέφει το κακό. Διότι και ο γιατρός βγάζει την αρρώστια από το σώμα, και δεν βάζει την αρρώστια σ' αυτό. Οι αφανισμοί των πόλεων, και οι οειδιμοί, και οι πλημμύρες, και οι απώλειες των στρατευμάτων, και τα ναυάγια, κι όλες οι πολυάνθρωπες καταστροφές, είτε από την γη, είτε από την θάλασσα, είτε από τον αέρα, είτε από την φωτιά, είτε απ' οποιαδήποτε αιώνα προέρχονται, γίνονται για τον σωφρονισμό αυτών που επιζούν. Διότι ο Θεός με δημόσιες μάστιγες σωφρονίζει την παλλαϊκή κακία. Το κυρίως κακό, λοιπόν, είναι η αμαρτία, και εξαρτάται από την βούληση μας. Αυτή αξίζει μάλιστα να ονομάζεται κακό. Από μας εξαρτάται, ή να απέχουμε από την κακία, ή να είμαστε μοχθηροί»).

Υπ' αυτό το πρίονα θα πρέπει να δούμε, να θεωρήσουμε θεολογικά, και την πολύμηνη επώδυνη ασθένεια του Αρχιεπισκόπου κυρού Χριστοδούλου, όπως και τον θάνατό του, που επακολούθησε και συγκίνησε το Πανελλήνιο. Άλλωστε και ο ίδιος είπε εξομολογητικά και δημόσια ότι τον επισκέφθηκε ο Κύριος «εν ράβδῳ σιδηρᾷ».

(Περισσότερα για το πρόβλημα της Θεοδικίας, που απασχόλησε παλιά και ιδίως στον Μεσαίωνα φιλοσόφους και θεολόγους, και γέννησε παντοειδείς αιρέσεις, ξένες προς τις θεμελιώδεις αλήθειες της χριστιανικής μας πίστης, βλέπε: Χρήστου Ανδρούτσου, Δογματική της Ορθοδόξου Ανατολικής Εκκλησίας, Έκδ. «Αστρά», Αθήναι 1956, σελ. 118-119).

Η λυτρωτική δύναμη του πόνου

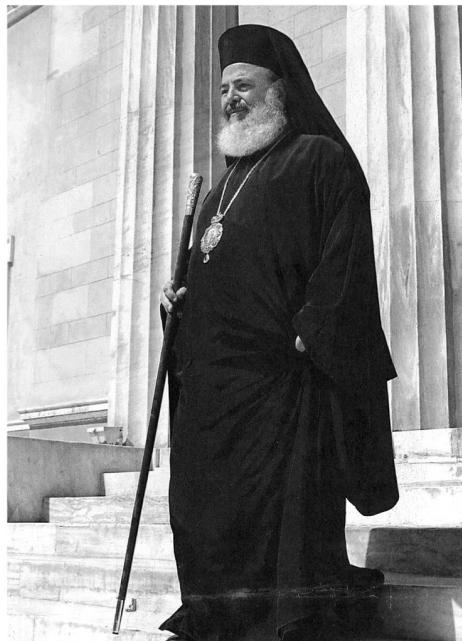
Η πολύμηνη επώδυνη ασθένεια του Αρχιεπισκόπου Χριστοδούλου, η οποία τελικά τον οδήγησε στον θάνατο, ήταν χωρίς καρία αμφιβολία υπό την σκέπη της «παιδαγωγούντος» ενέργειας της Θείας Πρόνοιας, της ανεξίναστης βουλής του Θεού, που κανένα Μαΐαμι δεν θα μπορούσε να την ανατρέψει.

Κι ήταν δοκιμασία επώδυνη, συνυφασμένη με αβάστατο πόνο, που προξενούσε σ' όλο σχεδόν το σώμα η επάραπτη αρρώστια του καρκίνου. Κι ασφαλώς ο πόνος αυτός ενήργησε λυτρωτικά ως δραστικό φάρμακο εξαγνισμού της ψυχής του, ως έναντιμα τον αιχμαλώτισμα του, που θα άναψε μέσα του τον πυρσό της μετάνοιας, της συντριβής, της εκκίνησης του ελέους του Θεού. Κι ο κορυφαίος ρώσος λογοτέχνης Νιοστογέρεφοκι λυτρωτικό βλέπει τον πόνο, που διεργάζεται την αποκάθαρση της ψυχής από τα στοιχεία του κόσμου, σ' όλα σχεδόν τα έργα του και κυρίως στους «Άδελφους Καραμάζοφ» και στο «Έγκλημα και ψωρία».

Θέλουμε να πιστεύουμε ότι ο ουματικός πόνος και η διόραση ότι πλοιούνται το τέλος της ζωής, ιδίως κατά την επιστροφή του από το Μαΐαμι, όπου χάθηκε κάθε ελπίδα μετα-

μόσχευσης ήπατος, απαγκίστρωσαν τον Αρχιεπίσκοπο Χριστοδούλο από εγκόδημες σκέψεις και εφήμερους οποχαριούς και τον προογείωσαν στην οδυνηρή πραγματικότητα του τέλους της επίγειας ζωής του. Ασφαλώς θα συνειδηποτίσεις ότι ο άνθρωπος είναι «γη και οποδός (=οτάκη)». Ότι στη γη «ου παραμένει ο πλούτος, ου συνοδεύει η δόξα». Ότι όλα τα επίγεια ορθίνουν εκεί στον τάφο με το φυσάρι του νεκροθάπη. «Μία ροπή και ταύτη πάντα θάνατος διαδέχεται».

Αν τέτοιο συγκλονισμό ένιωσε στα κατάβαθμα της ψυχής του και, πρίν αφίσει την τελευταία του πνοή, ψέλλισε τους σύχους του Κοντακίου της Κυριακής του Ασώτου «Της πατρώς δόξης σου, αποσκιρτήσας αφρόνως, εν κακοίς εσκόρπισα, ον μοι παρέδωκας πλούτον». Όθεν σοι την του Ασώτου φωνήν κραυγάζω. Ήμαρτον ενώπιόν σου, Πάτερ οικαρίμον. Δέξαι με μετανούντα, και ποίσον με, ως ένα των μιούθιων σου», τότε έκανε γενναίο βήμα προς την μετάνοια, προς την σωτηρία, προς την Ουράνια Βασιλεία, «ένθα απέδρα πάσα λύπη και στεναγμός».

Ο θάνατος μετά την Ανάσταση του Χριστού

Όσοι από τους ανθρώπους τρομάζουμε μπροστά στο «μυστήριο» του θανάτου και βυθιζόμαστε στην απελποσία και εκφράζουμε προς τον Θεό πικρό παράπονο, όταν πρόκειται για αγαπημένα πρόσωπα, και λέμε: «Μα, γιατί σε μας αυτό, Κύριε;», και κόβουμε – ακολουθώντας μάλιστα διαφορικά έθιμα –, κάθε δεσμό με την Εκκλησία, δεν πρέπει να αγνοούμε ότι ο θάνατος μετά την Ανάσταση του Χριστού έχασε την δύναμη του. Δεν είναι πια ο «παντοδύναμος Τοάρος», όπως τον αποκαλούσε ο σιραπιλάτης της Γαλλίας Ναπολέοντας Βοναπάρτης. Εκείνος, όταν ήταν εξόριος στην Αγία Ελένη, κι ένιωθε να κλονίζεται επικίνδυνα η υγεία του και να πλοιούσε και έλεγε, κατά τους βιογράφους του: «Έχασα τη μάχη στο Βατερλό, αλλά όπως φαίνεται, ούτε τη μάχη με τον θάνατο θα κερδίσω, όπως κέρδισα τη μάχη εκεί στο Αούστερλιτς, πολεμώντας τους εχθρούς της Γαλλίας. Ο θάνατος είναι παντοδύναμος Τοάρος. Δεν έχει αντίπαλο».

Όχι, Ναπολέοντα! Δεν είναι έτοι. Ο θάνατος είχε ισχυρότατο αντίπαλο. Είχε τον Ιησού Χριστό. Ο Ιησούς Χριστός με την Ανάσταση Του, που είναι το πρώτο και παραμένει δόγμα του Χριστιανισμού, γιατί χωρίς αυτήν θα αποβέτε «ματάια η πάστι» μας (πρβλ. 1 Κορ. 15, 17), νίκησε και πάτησε τον θάνατο. Η Εκκλησία μας διαγγέλλει συνεχώς το μήνυμα της νίκης εναντίον του θανάτου. Τη μέρα του Πάσχα και επί σαράντα μέρες ψάλλει τον παιάνια του θριάμβου του Χριστού εναντίον του θανάτου: «Χριστός ανέστη εκ νεκρών, θανάτω θάνατον παίσας, και τοις ημίνασι, ψωνί χαρισμένος».

Όντως με την Ανάσταση του Χριστού ο θάνατος έχασε την δύναμη του, καταβλήθηκε, σκυλεύθηκε. Ο ιερός Χρυσόστομος θα πει στον Κατηχητικό του λόγο – που την Κυριακή του Πάσχα θα έπρεπε να αναγινώσκεται πριν από την Θεία Μετάληψη κι όχι στο τέλος της Θείας Λειτουργίας – τα εξής οπουδαία, της πίστης και ελπίδας λόγια: «Μηδείς φοβείσθω θάνατον. Ηλευθέρωσε γιαρ ημάς ο του Σωτήρος θάνατος. Έσθεσεν αυτόν, υπ' αυτού καιτεχόμενος. Εσκύλευσε τον άδνην ο κατελθόντων εις τον άδνην... Πού σου, θάνατε το κέντρον; Πού σου, άδη, το νίκος; Ανέστη Χριστός, και συ καταβέβλησα... Ανέστη Χριστός, και ςωνή πολπεύεται (= κυριαρχεῖ). Ανέστη Χριστός και νεκρός ουδείς επί μηνίματος. Χριστός γαρ εγερθείς εκ νεκρών, απαρχή των κεκομημένων εγένετο...».

Πιστεύουμε ότι η πίστη στον Αναστάτα «εκ νεκρών» Κύριο, ο Οποίος έγινε «η απαρχή των κεκομημένων», έδωσε στον Αρχιεπίσκοπο Χριστοδούλου την καρτερία, που εντυπωσίασε.

Η δέσποινα μας και η προσευχή μας

Δεδόμαστε και προσευχόμαστε, όπως ο εκδημήσας Αρχιεπίσκοπος Αθηνών κύρος Χριστοδούλος βρει έλεος ενώπιον του δικαιοκρίτη Θεού. Κι αυτό που κάνουμε, κατά τον Απόστολο Παύλο, είναι «καλόν και αποδεκτόν ενώπιον του σωτήρος ημών Θεού, Ός πάντας ανθρώπους θέλει σωθῆναι» (1 Τηρ. 2, 3-4).

Δεδόμαστε και προσευχόμαστε, λοιπόν, να του συγχωρθούν τα αμαρτήματα, που διέπραξε σε βάρος του κύρους του αξιώματός του, και κατ' επέκταση σε βάρος της Ορθοδόξης Εκκλησίας της Ελλάδος, τα οποία σκανδάλισαν πολλούς. Εκείνος έφυγε – μακαρία να ήταν η οδός που πορεύτηκε! –, αλλά οι πληγές, που προξενήθηκαν στο σώμα της Εκκλησίας, έμειναν καίνουσες και πυρρούν.

Τα αμαρτήματα-ολισθήματα του Αρχιεπίσκοπου Χριστοδούλου, που δεν έχουν έρεισμα ούτε στο Ευαγγέλιο, ούτε στους Ιερούς Κανόνες. Και οι πληγές, που προξενήθηκαν στο σώμα της Εκκλησίας μένουν καίνουσες. Νά, γιατί δεόμαστε και προσευχόμαστε να τον ελείψει ο Θεός.

Θα μπορέσει άραγε ο νέος Αρχιεπίσκοπος κ. Ιερώνυμος να επουλώσει ως πληγές αυτές; Θα θελήσει να βαδίσει την οδό της εντιμότητας, της ζαστεριάς; Θα κάνει την Εκκλησία της Ελλάδος προπύργιο ηθικής και ορθοδοξίου φρονήματος;

Ο ελληνικός πιστός λάός περιμένει πολλά από σας, Μακαριότατε! Δώσατε δείγματα καλής γραφής στον ενθρονιστήριο λόγο σας! Προς Θεού, μη μας απογοπεύσετε! Μη γίνετε μαριούντα κάκιστων συμβούλων. Πάρτε κοντά σας ένα Ιοθόρ!

Γεώργιος Κ. Παπαζήτης
τ. Γ. Γυμνασιάρχης Θεολόγος

ΤΟ ΕΤΗΣΙΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΤΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΩΤΙΔΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Την Β' Κυριακή των Νηστειών, στις 23 Μαρτίου και στο Μητροπολιτικό Ναό της Λιβαδειάς θα λάβει χώρα το ετήσιο μνημόσυνο του μακαριστού κανονικού Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης και Φαναριοφερσάλων κυρού Κωνσταντίνου. Μετά τη Θεία Λειτουργία και το μνημόσυνο θα ψαλλεί τρισάγιο στον τάφο του, στις κατασκηνώσεις της Αρά-

χωβας, και κατόπιν